

ISSN 2695-1584 (Print)
ISSN 2695-1592 (Online)
DOI:10.52058/2708-7530-2024-7(38)

VĚDA A PERSPEKTIVY

No 7(38)
2024

Ми з України

ISSN 2695-1584 (Print)

ISSN 2695-1592 (Online)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-7\(38\)](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-7(38))

Věda a perspektivy

N° 7(38) 2024

Praha, České republika
2024

Multidisciplinární mezinárodní vědecký magazín "Věda a perspektivy" je registrován v České republice. Státní registrační číslo u Ministerstva kultury ČR: E 24142. № 7(38) 2024. str. 324

Zveřejněno rozhodnutím akademické rady Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (zápis č. 130/2024 ze dne 21. červenec 2024)

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika
International Economic Institute s.r.o. Praha, České republika se sídlem V Lázních 688,
Jesenice 252 42
IČO 03562671 Praha, České republika
zastoupen Mgr. Markétou Pavlovou

Časopis vychází v rámci práce vydavatelství skupiny „Scientific Perspectives“ a s vědeckou podporou: veřejné organizace „Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration“, veřejné organizace „Association of Scientists of Ukraine“, Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)

Časopis je zařazen do mezinárodní vědeometrické databáze Index Copernicus (IC), mezinárodního vyhledávače Google Scholar a do mezinárodní vědeometrické databáze Research Bible

Šéfredaktor:

**Karel Nedbálek - doktor
práv, docent (Zlín, Česká
republika)**

Zástupce šéfredaktora:

**Markéta Pavlova - ředitel,
Mezinárodní Ekonomický
Institut (Praha, České
republika)**

**Dina Dashevskaya - geolog,
geochemik Praha, Česká
republika (Jeruzalém, Izrael)**

Členové redakční rady:

Humeir Huseyn Achmedov - doktor pedagogických věd, profesor (Baku, Ázerbájdžán)

Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)

Jurij Kijikov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)

Vladimír Bačičkin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)

Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)

Dina Dashevsky - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jerusalem, Izrael)

Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)

Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)

Badri Getchbaya - doktor ekonomie, profesor, docent na Batumi State University. Shota Rustaveli (Gruzie)

Laila Achmetová - doktorka historických věd, profesorka politologie, profesorka UNESCO, mezinárodní žurnalistiky a médií na žurnalistické fakultě Kazachské národní univerzity (KazNU), al-Farabi (Kazachstán)

Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)

Michał Tomasz - doktor věd, docent katedry geografie regionálního rozvoje, University of Gdańsk (Polsko)

Články jsou vyvěšeny v redakci autora. Za obsah a pravopis zaslaných materiálů odpovídají autoři

© Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika, 2024

© Vydavatelství skupiny „Scientific Perspectives“, 2024

© autoři článků, 2024

OBSAH

SÉRIE “Ekonomika”

- Kristina Gasenko** 8
REVOLUTIONIZING BEAUTY: HOW ARTIFICIAL INTELLIGENCE IS TRANSFORMING THE BEAUTY INDUSTRY IN THE USA
- Maksym Naumenko** 17
REGRESSION ANALYSIS USING SHALLOW ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS IN THE MANAGEMENT OF AN EFFICIENT AND COMPETITIVE ENTERPRISE

SÉRIE “Veřejná správa”

- Юлія Шимко** 33
ІНСТИТУТ ОМБУДСМАНА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ
- Тетяна Яневська** 41
АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

SÉRIE “Právní vědy”

- Vladyslava Slobodeniuk** 57
NATURAL GAS SUPPLY CONTRACT: ENERGY RIGHTS
- Dmytro Velykodnyi** 64
PRINCIPLES OF COOPERATION OF THE PROSECUTOR'S OFFICE WITH STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES
- Олексій Данилов** 72
ІННОВАЦІЇ У ВИРІШЕННІ СПОРІВ: ВПЛИВ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЮРИДИЧНУ СИСТЕМУ
- Олексій Данилов** 83
ЮРИДИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРВИННИХ ПРОПОЗИЦІЙ МОНЕТ (ICO)

- Марія Лазарева** 94
*СУЧАСНІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ
ФЕНОМЕНУ ЛОБІЗМУ: КЛЮЧОВІ ЗАСАДИ*
- Олег Савкін** 106
*СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПУ ВСТАНОВЛЕННЯ ІСТИНИ ТА
ПРИНЦИПУ ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН*
- Богдан Садовничий** 121
*ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ
ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ,
ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ ДОГОВОРІВ ПРО СПІЛЬНУ
ДІЯЛЬНІСТЬ У БУДІВНИЦТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ*
- Андрій Фальковський** 130
*ПРАВА ЛЮДИНИ В РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКІЙ СИСТЕМІ
БУДДИЗМУ*

SÉRIE “Pedagogika”

- Oleg Novak, Lyudmila Makhlay** 142
*MODERNIZATION OF PRESCHOOL EDUCATION TOWARDS
INCLUSION*
- Віталій Горголь** 149
*ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ХОРЕОГРАФІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ*
- Анатолій Кашуба** 163
*ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ НА ФІЗИЧНЕ
САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМАГАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР*

SÉRIE “Psychologie”

- Vitalii Dankevych, Alla Lytvynchuk, Iryna Hrechukha, Tetiana
Mozharovska, Yevhen Dankevych** 174
*APPROACHES TO RESTORING THE MENTAL HEALTH OF THE
WAR-AFFECTED POPULATION OF UKRAINE: ART THERAPY AS A
METHOD OF REHABILITATION FOR VETERANS AND CIVILIANS*

Богдан Прядко

*ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ЯК КРИТЕРІЮ
МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ*

186

SÉRIE “ Informační a telekomunikační technologie”

Krystyna Sylyvonchyk

MOBILE APPS ACCESSIBILITY FOR PEOPLE WITH DISABILITIES

198

Ігор Янкін

*ВПЛИВ АРХІТЕКТУРИ, КЕРОВАНОЇ ПОДІЯМИ, НА РОЗВИТОК
АСИНХРОННИХ ПАТЕРНІВ В ПРОГРАМУВАННІ*

206

Ігор Янкін

*ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ПАТЕРНУ «EVENT
SOURCING»*

215

SÉRIE “Filozofie”

Volodymyr Bilokopytov

*UKRAINIAN MIGRANTS IN THE EU: PROBLEMS OF SOCIAL
ADAPTATION*

224

SÉRIE “Historické vědy”

Вікторія Сорокотяг

*МІСЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО В УКРАЇНІ: КРИЗЬ
ПРИЗМУ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ*

233

SÉRIE “Technické vědy”

Iuliia Merezhko

*SOLAR INNOVATIONS IN THE US MARKET: HOW TO INCREASE
ENERGY EFFICIENCY*

248

Mikhail Solomin

*THE IMPORTANCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGY IN TRAINING
TECHNICIANS TO REPAIR AND MAINTAIN VARIOUS TYPES OF
CARDIOVASCULAR FITNESS EQUIPMENT*

257

SÉRIE “Biologie”

Ольга Панівська, Віктор Шевчук

267

*ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ
ОБРОБКИ ДОСЛІДЖУВАНОВОГО МАТЕРІАЛУ З МЕТОЮ ВИДІЛЕННЯ
МІКОБАКТЕРІЙ*

SÉRIE “Ekologie”

Liubov Trif

279

*ECOLOGY AND TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF COSMETIC
BRANDS AND THEIR IMPACT ON FUTURE MAKEUP*

SÉRIE “Umění”

Oleksandr Radomskyi

289

MODERN TRENDS OF MOTION PHOTOGRAPHY

SÉRIE “Světová ekonomika a mezinárodní ekonomické vztahy”

Yurii Sikorskyi

297

*KEY DRIVERS OF HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT UNDER THE
INFLUENCE OF DIGITALIZATION*

SÉRIE “Národní ekonomika”

Наталія Трушкіна

306

*СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ*

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-7\(38\)-163-173](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-7(38)-163-173)

Анатолій Кашуба

*доцент кафедри теорії і практики фізичної культури та спорту
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-7782-898X>*

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ НА ФІЗИЧНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ЯК УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР

Анотація. У статті визначено особливості особистісно-професійної мотивації на фізичне самовдосконалення як умова підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор.

Автором з'ясовано, що професійна підготовка майбутнього учителя фізичної культури у ЗВО – процес становлення його як особистості, розвитку загальної і професійної педагогічної культури, компетентностей, що виступають передумовою ефективної майбутньої професійної діяльності як учителя в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Умови сучасної школи зумовлюють потребу в професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури нового профілю. Необхідний певний рівень сформованих якостей, таких як: соціальна та професійна мобільність, професійна активність і стійкість, відповідальність, креативність, комунікабельність, врівноваженість та ін. Виховання зазначених якостей сприятиме універсалізації професійних функцій майбутнього фахівця.

Виокремлення основних завдань та форм організації оздоровчої фізкультурної роботи у ЗВО засвідчило, що сьогодні актуальності набуває питання про необхідність модернізації всієї системи фізичного виховання студентів. Аналіз теорії і практики показує, що реальна система фізичного виховання студентської молоді, яка нині склалася в Україні, є недостатньо ефективною, такою, що не забезпечує сповна психофізичну готовність молоді до життя.

З'ясовано, що сьогодні низький рівень фізичної підготовленості студентської молоді зумовлено низкою об'єктивних причин, викликаних соціально-економічними викликами останніх років в умовах карантинних обмежень, війни. Традиційна система фізичного виховання студентської молоді постала перед вимогами часу щодо оновлення та пошуку інновацій-

них підходів, зокрема, в умовах дистанційного навчання (повного чи часткового). В таких умовах активно порушується питання про дозвілля студентів, проведення ними вільного часу, самостійних фізкультурно-оздоровчих занять, відвідування гуртків, секцій тощо.

Враховуючи результати структурно-логічного аналізу дослідницьких джерел, особливості змагальної діяльності зі спортивних ігор, теоретико-методичні положення щодо професійної компетентності вчителя фізичної культури, стан підготовки майбутніх учителів фізичної культури, результати констатувального експерименту, який засвідчив ряд проблемних питань, узагальнення власного досвіду, нами було визначено педагогічні умови, що сприяють підвищенню рівня готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор, з-поміж яких – особистісно-професійна мотивація студентів на фізичне самовдосконалення.

Ключові слова: учитель фізичної культури, підготовка майбутніх учителів фізичної культури, змагальна діяльність, спортивні ігри, заклад вищої освіти, заклад загальної середньої освіти, особистісно-професійна мотивація, фізичне самовдосконалення.

Anatolii Kashuba

*Associate Professor at the Department of
Theory and Practice of Physical Culture and Sports of the
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-7782-898X>*

**PERSONAL AND PROFESSIONAL MOTIVATION
FOR PHYSICAL SELF-IMPROVEMENT AS A CONDITION FOR THE
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL CULTURE
FOR THE ORGANIZATION OF COMPETITIVE ACTIVITIES IN
SPORTS GAMES**

Abstract. The article defines the peculiarities of the personal and professional motivation for physical self-improvement as a condition for the preparation of future physical education teachers for the organization of competitive sports activities.

The author found out that the professional training of a future teacher of physical education in a secondary school is a process of his formation as a personality, development of general and professional pedagogical culture, competencies that are a prerequisite for effective future professional activity as a teacher in a general secondary education institution.

The conditions of the modern school determine the need for professional training of future physical culture teachers of a new profile. A certain level of developed qualities is necessary, such as: social and professional mobility, professional activity and stability, responsibility, creativity, sociability, balance, etc. Cultivating these qualities will contribute to the universalization of the professional functions of the future specialist.

The identification of the main tasks and forms of the organization of recreational physical culture work at the ZVO proved that today the issue of the need to modernize the entire system of physical education of students is gaining relevance. The analysis of theory and practice shows that the real system of physical education of student youth, which currently exists in Ukraine, is insufficiently effective, such that it does not ensure full psychophysical readiness of young people for life.

It has been found that today the low level of physical fitness of student youth is caused by a number of objective reasons caused by the socio-economic challenges of recent years in the conditions of quarantine restrictions and war. The traditional system of physical education of student youth has faced the demands of the times in terms of renewal and the search for innovative approaches, in particular, in the conditions of distance learning (full or partial). In such conditions, the issue of students' leisure activities, spending their free time, independent physical education classes, visiting clubs, sections, etc., is actively raised.

Taking into account the results of the structural and logical analysis of research sources, the peculiarities of competitive sports activities, theoretical and methodological provisions regarding the professional competence of a physical education teacher, the state of training of future physical education teachers, the results of an ascertaining experiment that proved a number of problematic issues, and summarizing our own experience, we were Pedagogical conditions have been defined that contribute to increasing the level of readiness of future physical education teachers to organize competitive sports activities, among which is the personal and professional motivation of students for physical self-improvement.

Keywords: physical education teacher, training of future physical education teachers, competitive activity, sports games, institution of higher education, institution of general secondary education, personal and professional motivation, physical self-improvement.

Постановка проблеми. Питання підготовки майбутніх фахівців займає пріоритетне місце у сучасній професійній освіті, що зумовлює пошук нових ефективних шляхів модернізації різних аспектів педагогіки вищої школи, яка орієнтується на якісну підготовку компетентного й конкурентоспроможного фахівця, котрий відповідає вимогам сьогодення, прагне і здатен продуктивно мислити, вдосконалюватися, розвиватися, організувати свою діяльність.

Сьогодні перед педагогічною системою постала проблема вдосконалення роботи закладів вищої освіти щодо підготовки майбутніх учителів – висококваліфікованих фахівців, гармонійно розвинених та творчо активних, які усвідомлено та з відповідальністю ставляться б до результатів свого навчання та підготовки до майбутньої професійної діяльності. З-поміж завдань підготовки вчителя – формування ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання (Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» [5]).

Сучасний рівень розвитку суспільства, освіти та науки висуває високі вимоги до компетентності фахівців різних напрямів, що потребує суттєвих змін у процесі навчання, зокрема навчання майбутніх учителів фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні схарактеризовано важливі напрями вирішення проблеми діяльності учителя фізичної культури та його професійної підготовки в ЗВО, зокрема в контексті таких аспектів: інноваційні підходи до вдосконалення вищої фізкультурної освіти, теоретичні та методичні концепції та засади професійної підготовки вчителя фізичної культури (А. Боднар, Р. Карпюк, Т. Круцевич, О. Куц, Л. Сущенко, А. Цьось, та ін.); професійні особливості діяльності вчителя фізичної культури (Г. Балахничева, Г. Богданова, Л. Сущенко, С. Яшук, та ін.); моделі підготовки фахівців фізичної культури (С. Карасевич, І. Ребар, О. Свєртнев, Т. Христова та ін.). Однак, значна частина перерахованих вище проблемних питань залишаються невирішеними або частково вирішеними. Зокрема, потребує ґрунтовного розв'язання щодо методологічного, психолого-педагогічного та методичного аспектів проблема підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор.

Мета статті - визначити особливості особистісно-професійної мотивації на фізичне самовдосконалення як умова підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутнього учителя фізичної культури у ЗВО – процес становлення його як особистості, розвитку загальної і професійної педагогічної культури, компетентностей, що виступають передумовою ефективної майбутньої професійної діяльності як учителя в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Умови сучасної школи зумовлюють потребу в професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури нового профілю. Необхідний певний рівень сформованих якостей, таких як: соціальна та професійна мобільність, професійна активність і стійкість, відповідальність, креативність, комуніка-

бельність, врівноваженість та ін. Виховання зазначених якостей сприятиме універсалізації професійних функцій майбутнього фахівця.

В сучасному світі, де зростає увага до фізичного здоров'я та активного способу життя, вчителі фізичної культури мають важливу соціальну місію – готувати молоде покоління до життя в сучасному суспільстві, коли фізична активність та здоров'я стають чи не найголовнішими умовами повноцінної життєдіяльності. Відповідно до Законів України «Про освіту» (2017, зі змінами), «Про вищу освіту» (2014, зі змінами), «Про фізичну культуру і спорт» (1993, зі змінами), Рекомендацій європейського парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя (2006), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016) компетентність вчителя фізичної культури та його роль у формуванні молодого покоління є однією з ключових ініціатив, яка спрямована на покращення якості освіти і підготовку учнів до сучасних реалій життя [2; 3; 6].

Актуальність проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури визначається сучасними тенденціями розвитку педагогіки вищої школи, творчим підходом до планування освітнього процесу, необхідністю ефективного розв'язання освітніх, оздоровчих, виховних завдань, а також цілеспрямованим впливом на покращення фізичної підготовленості учнів, реалізацію завдань збереження і зміцнення їх здоров'я.

Підготовку майбутнього вчителя фізичної культури розглядаємо як спеціально організований та спрямований процес, що передбачає систему організаційних та освітніх заходів, педагогічних умов, які забезпечують майбутньому учителеві отримання знань з фізичної культури, формування на їх основі відповідних компетентностей для здійснення майбутньої професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу.

Майбутній учитель фізичного виховання повинен володіти необхідними компетентностями щодо успішної організації змагальної діяльності: визначення конкретних цілей та завдань; планування підготовки до змагань; застосування раціональних та ефективних форм проведення змагань; подолання негативних чинників, що виникають під час змагань; врахування та контролю особистісно-психологічних факторів; організація та проведення різних форм позакласної оздоровчо-виховної роботи, змагань за видами спорту та змагань, які проводять на рівні ЗЗСО, району, міста, області, України та на міжнародному рівні.

Виокремлення основних завдань та форм організації оздоровчої фізкультурної роботи у ЗВО засвідчило, що сьогодні актуальності набуває питання про необхідність модернізації всієї системи фізичного виховання студентів. Аналіз теорії і практики показує, що реальна система фізичного виховання студентської молоді, яка нині склалася в Україні, є недостатньо

ефективною, такою, що не забезпечує сповна психофізичну готовність молоді до життя.

З'ясовано, що сьогодні низький рівень фізичної підготовленості студентської молоді зумовлено низкою об'єктивних причин, викликаних соціально-економічними викликами останніх років в умовах карантинних обмежень, війни. Традиційна система фізичного виховання студентської молоді постала перед вимогами часу щодо оновлення та пошуку інноваційних підходів, зокрема, в умовах дистанційного навчання (повного чи часткового). В таких умовах активно порушується питання про дозвілля студентів, проведення ними вільного часу, самостійних фізкультурно-оздоровчих занять, відвідування гуртків, секцій тощо.

Питання здоров'я і фізичного розвитку студентів ще більше актуалізуються у контексті підготовки майбутнього вчителя фізичної культури, який власним прикладом покликаний підтверджувати високу місію і педагога, і організатора, і взірця щодо фізичної підготовленості.

За результатами експертного оцінювання (науково-педагогічні працівники ЗВО та учителі фізичної культури ЗЗСО) респонденти засвідчили важливість питань формування знань, умінь та навичок у студентів про організацію змагальної діяльності зі спортивних ігор у школі, зокрема, шляхом цілеспрямованої роботи з формування у студентів мотивації, прагнення вести здоровий спосіб життя у процесі як аудиторної, так і позааудиторної роботи (секційних занять, неформальної освіти, тощо).

Аналіз сучасної практики засвідчив, що існує ряд прогалин у системі підготовки майбутніх учителів в цілому та підготовки майбутніх учителів фізичної культури зокрема. З позицій сьогодення, сучасної практики професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі освіти і педагогіки, зокрема вчителів фізичної культури, частина питань набули позитивного вирішення через реалізацію нових підходів, інноваційних практик, потреба в яких виникла в нових соціально-економічних реаліях (дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, військового стану, та ін.). Однак, значна частина перерахованих вище проблемних питань залишаються невирішеними або частково вирішеними. Зокрема, щодо недостатнього взаємозв'язку спеціальних / фахових дисциплін з дисциплінами педагогічного циклу та недовістю системи професійного добору для вступників на педагогічні спеціальності.

Виконання такого важливого соціального та професійного завдання є можливим на засадах компетентнісного підходу. Тому, з-поміж ключових компетентностей, якими повинен володіти учитель фізичної культури, аби відповідати вимогам сучасної освіти за формулою Нової української школи, виокремлено такі: педагогічна компетентність; професійний розвиток; знання сучасних методик навчання; мотивація та психологічна готовність; інновації та інтегрований підхід; гендерна компетентність.

Враховуючи результати структурно-логічного аналізу дослідницьких джерел, особливості змагальної діяльності зі спортивних ігор, теоретико-методичні положення щодо професійної компетентності вчителя фізичної культури, стан підготовки майбутніх учителів фізичної культури, результати констатувального експерименту, який засвідчив ряд проблемних питань, узагальнення власного досвіду, нами було визначено педагогічні умови, що сприяють підвищенню рівня готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор, а саме: особистісно-професійна мотивація студентів на фізичне самовдосконалення; удосконалення знань і практичних умінь студентів з питань організації змагальної діяльності зі спортивних ігор; впровадження нових форм професійного розвитку і саморозвитку майбутніх учителів фізичної культури.

Важливою умовою підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор розглядаємо особистісно-професійну мотивацію студентів на фізичне самовдосконалення.

Основними формами роботи в контексті реалізації цієї педагогічної умови визначено:

- розвиток самостійної роботи як чинника мотивації студентської молоді до фізичного самовиховання і самовдосконалення;
- удосконалення власного досвіду змагальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури.

Зупинимось на характеристиці особливостей виконання дослідницьких завдань в межах визначених форм роботи щодо реалізації першої педагогічної умови.

Насамперед, щодо *розвитку самостійної роботи як чинника мотивації студентської молоді до фізичного самовиховання і самовдосконалення*.

Процес фізичного виховання студентів – це складна багатофункціональна система, що виконує низку важливих соціальних функцій, в основі яких – підготовка до продуктивної життєдіяльності. Водночас фізична культура є одним зі складників загальної культури людини і сприяє виконанню оздоровчих, освітніх, соціально-економічних і виховних завдань освітнього процесу [4, с. 118].

Поліпшення якості системи фізичного виховання повинно бути пов'язано з упровадженням в освітній процес нових науково обґрунтованих методик, із застосуванням новітніх інноваційних технологій, спрямованих на залучення особистості до цінностей фізичної культури на основі реалізації їхніх мотивів, інтересів і потреб.

Одним зі шляхів підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів в цілому та підготовки майбутніх учителів фізичної культури зокрема є формування повноцінної мотивації до активних та систематичних самостійних занять фізичною культурою.

Встановлено, що найпоширенішими засобами стимулювання інтересу до активності студентів у процесі самостійного фізичного виховання є різні форми заохочень. Покращення студентами рівня свого здоров'я належить до первинних потреб, задоволення яких – сильний мотив для вияву ними активності, завдяки якій ці потреби задовольняються. Формування потреби виконувати самостійні фізкультурно-оздоровчі вправи – одне із завдань процесу фізичного виховання.

Рухова активність є важливим фактором зміцнення здоров'я людей усіх вікових груп. Вона тісно пов'язана з трьома аспектами здоров'я – фізичним, психічним і соціальним – і відіграє провідну роль упродовж життя людини. Особливе значення має правильно організована рухова активність особистості: вона сприяє найповнішій реалізації генетичного потенціалу, підвищує опірність до захворювань. Саме в період зростання й розвитку організм найбільш чутливий до впливу різних чинників зовнішнього середовища, зокрема й до обмеження фізичної активності. Сучасні умови життя вимагають пошуку нових шляхів удосконалення фізичного виховання молодого покоління [4, с. 121–122].

Тому, у змісті фізичного виховання має бути закладена можливість використання сучасних інноваційних науково обґрунтованих методик покращення фізичної активності студентів, що сприятимуть підвищенню мотивації їх до самостійного виконання фізичних вправ у повсякденному житті, а також оздоровчих завдань фізичного виховання.

У контексті зазначеного вище важливим питанням, яке сьогодні постало перед фахівцями з фізичного виховання, є пошук засобів, форм та методів збільшення рухової активності студентів.

На основі власного досвіду, дослідження теорії і практики діяльності ЗВО доведено, що ефективним способом розв'язання цього питання є організація самостійних занять студентів фізичними вправами, які передбачають: підвищення рівня теоретичних знань із фізичної культури і спорту; підготовку до виконання нормативів з програми фізичного виховання, удосконалення рухових умінь та навичок, що були засвоєні на обов'язкових заняттях. Під час систематичного проведення самостійних занять підвищується не тільки рівень фізичної підготовленості студентів, а й розвиваються такі особистісні якості, як працьовитість, самодисциплінованість, самовиховання тощо [4, с. 122].

Аналіз власного практичного досвіду, досвіду діяльності ЗВО спеціальної науково-методичної літератури дав змогу окреслити шляхи реалізації педагогічної умови – особистісно-професійної мотивації студентів на фізичне самовдосконалення:

– *створення дієвої системи залучення студентів до самостійних занять фізичним вихованням. Усі форми фізичного виховання об'єднуються спільною метою і завданнями. Для оптимального виконання*

всіх завдань із фізичного виховання варто практикувати різні форми занять шляхом упровадження фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня, широкого залучення студентів до самостійних занять фізичним вихованням, проведення масових спортивних свят і днів здоров'я, різноманітних змагань, створюючи для цього необхідні умови. Акцент у самостійних заняттях повинен робитися на реалізації студентами набутих в університеті на заняттях з фізичного виховання знань, умінь і навичок. Особливо важливо, щоб кожен студент міг виявити себе, незалежно від рівня власної підготовленості;

– *формування у студентів позитивного ставлення до самостійних занять фізичним вихованням на основі вироблення механізмів самореалізації, самовиховання, які потрібні для особистості у процесі рухової діяльності. Необхідно постійно підвищувати якість фізкультурно-оздоровчих занять шляхом упровадження інноваційних засобів фізичного виховання, які сприяють формуванню інтересу до занять фізичною культурою. Суттєва роль у здійсненні психолого-педагогічного впливу належить системі «сім'я – університет»;*

– *оволодіння знаннями з фізичної культури та формування настанов на ведення здорового способу життя, навчання засобів самоконтролю та вміння самостійно займатися фізичними вправами. Упроваджувати самостійні заняття в побут студентів можна, коли вони набудуть спеціальних умінь і навичок. Потрібно навчати їх адекватно оцінювати результати власної самостійної роботи шляхом зіставлення досягнутих результатів. Отримані під час самоконтролю дані студент може використовувати для регулювання тренувальних навантажень, а також об'єктивної оцінки змін фізичного розвитку. Якщо у студентів не формується вміння використовувати здобуті знання на практиці, то останні стають не більше ніж набором відомостей і фактів та швидко забуваються. Засвоєні знання повинні допомагати студентам виконувати вправи, досягати потрібного рівня розвитку фізичних якостей і підготовки, бути опорою під час самостійних занять [4, с. 125].*

Важливим завданням нами визначено *удосконалення власного досвіду змагальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. Підготовка майбутніх учителів фізичного виховання є одним з показників професійної фізичної активності. Тому, студенти повинні брати активну участь у спортивних заходах, змаганнях, які є частиною професійної фахової підготовки. Специфіка змагальної діяльності полягає, зокрема, в тому, що конкурс або змагання – це «соціальна сфера, де майбутні викладачі фізичного виховання проводять заходи, які дозволяють їм досягти певних навичок і проявити якомога більше компетенцій» [7, с. 378].*

У ході експерименту студентам було запропоновано участь у таких заходах:

- відвідування позааудиторних форм (фізкультурно-оздоровчі заняття в режимі дня, у фізкультурних гуртках та спортивних секціях);
- фізкультурно-спортивні заходи змагального характеру (чемпіонати з баскетболу, футболу тощо);
- флешмоби, спортивно-розважальні ігри;
- та ін.

Відповідно до Програми «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», що реалізується в Рівненському державному гуманітарному університеті активно використовуються ресурси фізичної культури і спорту для «формування всебічно розвиненої студентської молоді, прагне забезпечувати масовість фізичної культури у навчальному закладі і наполегливо підвищує спортивну майстерність своїх студентів для участі у змаганнях з різних видів спорту та делегування їх у національні збірні України для досягнення високих результатів на чемпіонатах Європи, Світу та Олімпійських іграх» [1].

З метою стимулювання фізичного вдосконалення та активного заняття фізичною культурою та спортом, забезпечення належного рівня фізичної підготовленості студентів та участі в різноманітних спортивно-масових заходах, наказом ректора на всіх факультетах призначені викладачі, які відповідають за спортивно-масову роботу на факультетах [1].

Крім аудиторної підготовки важливе місце у підготовці майбутніх фахівців, зокрема учителів фізичної культури, займають різноманітні позааудиторні форми: фізкультурно-оздоровчі заняття в режимі дня, у фізкультурних гуртках та спортивних секціях, у групах загальної фізичної підготовки, лікувальної фізичної культури та реабілітації тощо. Велика увага приділяється спортивним змаганням з таких видів спорту: футбол, настільний теніс, шахи, шашки, армрестлінг, гирьовий спорт, більярд, боулінг [1].

Висновки. Отже, одним зі шляхів підвищення рівня зацікавленості студентів фізичним самовихованням і самовдосконаленням є пошук раціональних підходів до фізичного виховання та оздоровлення студентів з урахуванням їхньої мотивації до занять фізичною культурою. Удосконалення власного досвіду змагальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури є важливим чинником особистісно-професійної мотивації студентів на фізичне самовдосконалення.

Література:

1. Дозвілля і спорт педагогічного факультету. *Рівненський державний гуманітарний університет*. – Режим доступу : <https://www.rshu.edu.ua/dozvillia-i-sport> (дата звернення: 01.12.2023).
2. Концепція Нової української школи. (2016). – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 01.07.2024).

3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.07.2024).

4. Панчук А. П. Удосконалення системи фізичного виховання студентів ЗВО як педагогічна проблема / А.П. Панчук, І.В. Панчук, Т.В. Бутенко, А.А. Кашуба // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2020. Вип. XXV. С. 118–125.

5. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 01.07.2024).

6. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text (дата звернення: 01.09.2022).

7. Шехавцов М. О. Підготовка майбутніх учителів фізичного виховання до організації змагальної діяльності / М.О. Шехавцов // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2022. № 3(351). С. 376–384.

References:

1. Dozvillia i sport pedahohichnoho fakultetu. [Leisure and sports of the pedagogical faculty]. *Rivnenskyi derzhavnyi humanitarnyi universytet*. Retrieved from: <https://www.rshu.edu.ua/dozvillia-i-sport> (data zvernennia: 01.12.2023) [in Ukrainian].

2. Kontsepsiia Novoi ukrainskoi shkoly. [Concept of the New Ukrainian School]. (2016). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (data zvernennia: 01.07.2024) [in Ukrainian].

3. Kontsepsiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity «Nova ukrainska shkola» na period do 2029 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 hrudnia 2016 r. № 988-r. [The concept of implementation of state policy in the field of general secondary education reform "New Ukrainian School" for the period until 2029: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 14, 2016 No. 988-r.]. (2016). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (data zvernennia: 01.07.2024) [in Ukrainian].

4. Panchuk, A.P., Panchuk, I.V., Butenko, T.V., Kashuba, A.A. (2020) Udoskonalennia systemy fizychnoho vykhovannia studentiv ZVO yak pedahohichna problema. [Improving the system of physical education of students of higher education institutions as a pedagogical problem]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. Seria: Pedahohika. Vyp. KhKhV. S. 118–125 [in Ukrainian].

5. Profesiinyi standart «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity, vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity». [Professional standard "Teacher of an institution of general secondary education, teacher of elementary classes of an institution of general secondary education"]. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy*. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti> (data zvernennia: 01.07.2024) [in Ukrainian].

6. Rekomendatsiia 2006/962/IeS Yevropeiskoho Parlamentu ta Rady (IeS) «Pro osnovni kompetentsii dlia navchannia protiahom usoho zhyttia» vid 18 hrudnia 2006 roku. [Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and the Council (EC) "On core competences for lifelong learning" dated December 18, 2006]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text (data zvernennia: 01.09.2022).

7. Shekhavtsov, M.O. (2022). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv fizychnoho vykhovannia do orhanizatsii zmahalnoi diialnosti. [Preparation of future teachers of physical education for the organization of competitive activities]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. Pedahohichni nauky. № 3(351). S. 376–384 [in Ukrainian].

Vydavatel:
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika
International Economic Institute s.r.o. Praha, České republika

Magazín
Věda a perspektivy

№ 7(38) 2024

Podepsáno k tisku ze dne 24. červenec 2024

Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk

Headset Times New Roman.

Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.